

Nationell avgift 2024-2025

Sammanfattning

Riksförbundets verksamhet finansieras av en nationell avgift som idag uppgår till 24,8 % av regionernas medlems- och hyressättningsintäkter. Den nationella avgiften består i dagsläget av två delar, en *serviceavgift* avsedd att täcka kostnaderna för de nationella enheterna och en *förbundsavgift* som ska finansiera riksförbundets stadgebundna verksamhet och gemensamma kostnader för hela Hyresgästföreningen. I stadgarna står ”Den nationella avgiftens storlek bestäms av förbundsstämman”. Förbundsstyrelsen återgår till att presentera den nationella avgiften som en helhet.

Förbundsstämman 2016 fattade i Framtidsprogrammet beslut om att verka för att minska administrationen i organisationen och lösgöra mer pengar till verksamhet i regionerna. Detta har förbundsstyrelsen verkställt genom beslut om två nya nationella enheter, en ekonomienhet och en HR-enhet.

Kostnaderna för dessa bör precis som övriga nationella enheter ingå i den nationella avgiften. Därför är förbundsstyrelsens förslag att höja den nationella avgiften. Redan idag betalar regionerna denna kostnad genom separat faktureringar, men för att minska administrationen föreslås alla nationella enheter betalas via den nationella avgiften. Detta förslag innebär därmed ingen ökad kostnad för regionerna.

Nedan beskrivs mer noggrant hur den nationella avgiften är uppbyggd, vad den går till och vilken ekonomisk besparing de nationella enheterna medför.

Förslag till beslut

Förbundsstyrelsen föreslår förbundsstämman besluta

att *nationella avgiften från och med 2024 fastställs till 27,7%.*

Nationell avgift

Den nationella avgiften beskrivs i stadgarna under §5.2 Avgifter. Underlaget för den nationella avgiften består av regionernas intäkter i form av medlemsavgifter och hyressättningsavgifter året före verksamhetsåret. Den nationella avgiften fastställs av förbundsstämman till en procentsats av detta underlag. Att det är en procentsats gör att riksförbundets ekonomi också påverkas när regionernas ekonomiska förutsättningar förändras, vilket exempelvis skedde under pandemin när medlemsantalet och medlemsintäkterna sjönk.

Riksförbundet har mellan åren 2020-2022 minskat sina kostnader med 6 miljoner kronor.

Den nationella avgiften har sedan förbundsstämman 2016 delats upp i två delar, en förbundsavgift och en serviceavgift som var och en beslutas om på stämman. De nationella enheterna finansierades till och med 2016 genom fakturering till regionerna. De finansieras från och med 2017, enligt stämmobeslut 2016, som en del av den nationella avgiften, en så kallad serviceavgift. Storleken på serviceavgiften fastställdes till att motsvara kostnaderna för dessa nationella enheter.

Under 2021 tillkom den nationella ekonomienheten, och i och med att den upprättades nära förra stämman har den fakturerats till regionerna på sidan om serviceavgiften.

Under 2023 har förbundet startat arbetet med uppbyggnaden av nationell HR-enhet. Enheten förväntas innebära en besparing på 4,9 miljoner kronor det första året och ytterligare ca 1 miljon kronor från år två och framåt.

Från och med denna förbundsstämma återgår förbundsstyrelsen till att lägga fram förslag av totalbeloppet för den nationella avgiften, detta för att stadgarna fastslår att det just är nationell avgift som stämman ska besluta om.

Här nedan beskrivs vad som innefattats i den nationella avgiften idag.

Den nationella avgiften finansierar riksförbundets stadgemässiga uppgifter, övrig verksamhet, tre nationella enheter och de kostnader som avser gemensam verksamhet för hela Hyresgästföreningen.

Riksförbundets *Stadgemässiga uppgifter* enligt stadgarna § 5.1:

Riksförbundet ska:

- Opinionsbilda för Hyresgästföreningen och dess mål
- Företräda Hyresgästföreningen gentemot centrala myndigheter och instanser
- Genom överenskommelser med motpartens organisationer underlätta regionernas förhandlingsarbete
- Samordna och utöva tillsyn över regionernas verksamhet
- Utöva arbetsgivarrollen för all personal i Hyresgästföreningen
- Stödja i övriga organisations- och verksamhetsfrågor samt följa den bostads- och hyrespolitiska utvecklingen i andra länder
- Leda och ansvara för nationellt gemensamma verksamheter

Kostnader som är gemensamma för hela Hyresgästföreningen innefattar bland annat all drift och underhåll av våra IT-system, opinionsbildning, marknadsföring, kostnader för regioncheferna och regionordföranden, nationellt utvecklingsarbete/projektverksamhet och försäkringar.

Nationella enheter som i dagsläget finansieras av den nationella avgiften:

- Servicecenter i Örebro och Uppsala
- Det gemensamma lönekontoret i Gävle
- Den gemensamma telefonväxeln placerad i Örebro.

Nationella enheter som utöver ovan tre nämnda föreslås ingå i förbundsavgiften från år 2024:

- Nationell ekonomienhet
- Nationell HR

Från och med 2024 föreslås därmed fem nationella enheter ingå i den nationella avgiften.

Nationell ekonomienhet

Under 2021 tillkom den nationella ekonomienheten som sedan införandet gjort en årlig besparing på över 10 miljoner kronor. Detta har inneburit att de flesta regioner har gjort en besparing på uppemot 1 miljon kronor per region beroende på tidigare bemanning. Kostnaden för enheten faktureras idag till regionerna på sidan av den nationella avgiften men kommer enligt förslaget till ny nationell avgift att ingå i den nationella avgiften.

Tabellen nedan visar den totala kostnaden för den nationella enheten 2022 jämfört med den totala kostnaden för ekonomi 2019 när regionerna hade egen organisation för ekonomi. Jämfört med 2019 har den nationella ekonomienheten medfört en besparing på 10,3 miljoner kronor. Regionerna har därmed totalt 10,3 miljoner mer att lägga på annan verksamhet.

Kostnad Ekonomi	
År 2019	År 2022
26,8 msek	16,5 msek
35 tjänster	21,5 tjänster

Nationell HR

Under 2023 påbörjades uppbyggnaden av en nationell HR-enhet. Den nationella HR-enheten beräknas medföra en besparing på 4,9 miljoner kronor det första året som förväntas öka med ytterligare en miljon kronor från år två och framåt.

Samordning för ökad medlemsnytta

Vår organisation behöver kontinuerligt arbeta med att effektivisera och se över våra kostnader med ökad medlemsnytta i fokus.

Sedan Hyresgästföreningen blev en och samma juridiska person har vi ökat samordningen och effektiviserat vårt arbete både för att spara medlemspengar och förbättra medlems servicen = öka medlemsnyttan. Ett exempel på det är Servicecenter i Örebro och Uppsala dit alla våra medlemmar kan ringa och få service och rådgivning. Vidare har vi genom samordnade inköp och prisförhandlingar med våra leverantörer sparat tiotals miljoner årligen.

Ett annat område där samordning är både nödvändigt för verksamheten kostnadseffektivt är våra IT-lösningar. IT kommer fortsätta att bli en allt större del av våra kostnader eftersom

nästan all verksamhetsutveckling och verksamhetsförbättring leder till nya kostsamma IT-investeringar. Ett par sådana exempel på nödvändiga IT-investeringar är behovet av ett nytt modernt medlemssystem och fler digitala lösningar för förtroendevalda.

Förbundsstämman 2016 beslutade i Framtidsprogrammet att organisationen ska minska administrationen. Där står *”För att frigöra resurser och kreativitet till verksamheten bör Hyresgästföreningen förenkla och samordna administrativa rutiner. Vi behöver hitta system som i högre utsträckning driver verksamheten framåt och som ger vinning i kvalitet utan att tynga ner.”* Med detta i åtanke har förbundsstyrelsen fattat beslut om nationell ekonomienhet och nationell HR med syftet att frigöra resurser till verksamheten. Dessa två enheter frigör årligen mer än 15 miljoner kronor som kan användas till verksamhet.

Förändring per region

I och med införandet av en nationell ekonomienhet och en nationell HR-enhet finns ett behov av att fördela ut dessa kostnader på ett enhetligt sätt genom den nationella avgiften, i stället för att som idag internfakturera dessa kostnader till regionerna. Då den nationella avgiften redan idag innehåller kostnaden för nationella enheter är det lämpligt att även nationell ekonomienhet och HR ingår i den. Denna förändring är kostnadsneutral för regionerna och vi får en mer effektiv hantering av våra gemensamma kostnader.

I tabellen nedan visas den totala kostnaden för de två nya nationella enheterna, ekonomi och HR, och förslaget till kostnadsförändringen av den nationella avgiften. Kostnaden för enheterna är densamma som föreslagen förändring av nationell avgift.

Kostnad 2022	Förändring
Ekonomi & HR	Nationell avgift
21 msek	21 msek

Tabellen nedan visar regionernas ekonomikostnader år 2019 när alla regioner hade egen personal som arbetade med detta jämfört med år 2022 då den nationella ekonomienheten inrättats. Kolumnen längst till höger visar förändringen per region. Den visar att alla regioner utom Stockholm hade tjänat på förändringen jämfört med kostnaderna regionerna hade år 2019. Anledningen till att Stockholm haft en ökad kostnad år 2022 jämfört med år 2019 beror på att regionen var underbemannade inom området ekonomi år 2019. Om region Stockholm inte varit underbemannade år 2019 hade regionen också tjänat på den nationella ekonomienheten.

	2019	2022	Förändring
Norrland	1 839	962	-877
Aros-Gävle	2 440	1 014	-1 426
Stockholm	2 094	2 880	786
Mitt	2 350	1 458	-892
Västra Sverige	2 350	1 582	-768
BÄSK	1 774	873	-901
Sydost	2 768	1 653	-1 115
Norra Skåne	2 042	944	-1 098
Södra Skåne	1 887	940	-947